

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Januárius' 11-dikén, 1822.

Spanyol Ország.

A' Spanyolok' ügyének állapotja és még azoknak véleményeikről is, ezen dolgoknak folyamatjáról vélekedő értelemben vagynak, az Ang Kurir hathatósan kikelt Dec. 22-dikén költ levelében: —

„A' Revolúció' barátjai ezen Országban a' Spanyol Országban folyó történetekre nézve még most is csak a' magok megszokott systemájok szerént ítélnék. Ők minden tudósításokat, akár honnét jöjjenek 's akár melly tulajdonságuk legyenek, mellyek által a' Rebellisek' plánuma felfedeztetik, 's a' mellyek által a' Királyra abból folyó veszedelmek a' közönség' szeméi elejébe terjesztetnek, mint nagyított dolgokat 's mint hitelre nem méltókat úgy adnak elé, pedig magok ezen szánakozásraméltó Scepticusok se jobb, sőt még illy jó fundamentomon se' építik azon hiteleket, mellyel a' Spanyolok' ügye eránt kecsegtetik magokat. Ha valamelly magános tudósítás a' Spanyol Országban folyó támadásokról 's árulásokról beszélt, ezt egyszeriben minden hitelességétől megfosztani iparkodnak: ellenben az olly magános tudósításokat, mellyek arról harsognak trombitamódra, hogy az Ország melly boldog 's a' nép melly csendesen viseli magát, azonnal mint a' Revolúció' áldásainak ellene mondhatatlan bizonyságait, úgy fogadják. —

De már most egy kevésé csakugyan nehezecskévé kezdett lenni az, hogy az

igasságot egészszen megfojthassák, avvagy hogy legalább a' könnyenhivőket a' boldogságról való meséléssel a' folyó rettenetőségek között 's ezen zürzavaros állapotban csalhassák. Mint az olly szemtelen emberek, a' kik másokat leggorombább méltatlanságokkal illetvén, azután azokkal szembeszálva nem általják azt erősíteni, hogy ők bántattak-meg ezek által: éppen így kezdenek a' fejetlenség' álnok és szemtelen apostolai is a' világ előtt a' Király ellen kiáltozni: „Ha (így szoll a' Morning Chronicle) a' Spanyol nép magát önn' oltalmazási állapotba helyheztteti, így ennek a' Madridi Országlószék 's ennek tanácsosai lesznek azok, kik mind ezeknek következéseikért felelni tartoznak. „Úgy van, igen is, hogy ezen embereknek gondolkodása szerént mindenkor a' Fejedelmi népnek kell igasságának lenni. A' Királyok, Ministerek, Püspökök, Nemesek, hibázható, 's következésképpen minden megtévedésre alkalmas emberi valóságok: de a' Fejedelmi nép soha nem tehet igasságtalanságot, azt feltévén, hogy mindent felforgat 's alá nyom, a' mi nálánál feljebb emelkedett. Ha valamelly Monarkha a' maga hatalmát arra fordítja, hogy azon thrónust, a' mellyről, 's azon polgári jusokat, a' mellyeknek megoltalmaztatása 's kezesség alatt való tartása ő reá bízott, megoltalmazza 's fenntartassa: akkor ezen nyughatatlankodók előtt, minden despotaság, tyrannusság, és elnyomásleszen: hanem ha az ő alattvalóji az ő életét fenyegetik — ha az ő Koronáját

a' fejéről leragadják, 's az ő Státusaiban gyilkosságot 's égetést gerjesztenek 's terjesztenek - el — már ez csak önn' el-talmazási állásba való helyhez-tetődés! Szép szavak árulás helyett — 's szelid és jámbor kifejezések a' végre, hogy alattok a' Rebelliónak, Királygyilkolásnak undorító szavai eldugattassanak. —

„Illy módon szépítetnek a' népnek minden elvetemedései, 's ekképpen szerzetnek újabb indító okok azoknak meg-újítására. A' legátkozottabb és leggonoszabb bolondságok azon elvetemedett emberek által, kik a' népnek — az az, a' nép' seprejének, mint eszköznek veszik hasznát arra, hogy gonosz célzásaitak végrehajthassák, mint patrióta cselekedetek úgy magasztaltatnak, 's a' legutolsó és legnagyobb büntétel, úgy mint a' Státusnak felfordítása, legfeljebb is csak azzal a' színlett szánakozással, hogy a' kén-telenség kívánja, az önn' - védelmezést. mentettetik; pedig a' mi megjegyzésre méltó dolog, magok is ezen politikai kuru-slók, a' kik ezen lángot, ezen veszedelmes tüzet élesztik, melyben mi azonközben a' boszszúálló, vagy megju-talmazó igasságnak ujjait látjuk, többire legelsők szoktak azok között lenni, a' kiket ugyan ezen lángok meg szoktak en-ész-teni. —

„Nem is csaltuk mi meg magunkat a' Spanyol Revolúciónak kimenetelére néz-ve csak egy szempillantatig is, 's egész bizonyossággal vártuk azt — mert ez már egy régi és megavult mesterség — hogy akkor, mikor már a' crisis közelget, azok, kik a' veszedelemnek előfele való haladá-sát mind addig hamis lelki módra tagad-ták, ekkor osztán olly szemtelenek lesz-nek, hogy annak szerző okait tsalárd szín-be öltöztetik. Ha Ferdinand holnap vesz-tőhelyre vitettetik, akkor azt fogjuk hal-

lani, hogy a' Chronicle erőltetett pa-naszkodással fogja erősíteni, hogy ezen szomorú történetre a' Királyt az ő maga-viselete vezérelte. De miért vegyük itt mi például különösen csak Ferdinandot? A' Tágustól fogva a' Dnieperig egy Mo-narkha sincsen, a' ki hasonló temetési be-szédet ne' várhatna a' Chronicletól, mint-hogy az ő Királyok ellen való gyűlölsége, éppen mint minden egyéb állati gondol-ható antipathiák, csak csupa instictusok-nak látszanak lenni. —

„A' Spanyol lázzasztók mostanában mind csak Raspublikát kiáltoznak, 's mi által nem láthatjuk, hogy még is mi tar-tóztathatja - el őket attól, hogy próbát te-gyenek. Nyilvánóságos dolog, hogy nin-csen ereje arra, hogy azt az öszszeszö-vetkezést megluktassa; a' melly napon-ként és óránként erősödik; ő csak lételet nyugtathatja, 's talám nem messze lehet az az idő, a' melyben azon Hérosi igé-ret-tételt tellyesítheti, hogy koronájának és életének védelmezésére kardját kezébe vévén, testörzöit csatára vezérelje.“

A' rendkívül való Cortesi gyűlés há-rom napokig tartott vetekedés után meg-határozta: „Hogy a' Királyhoz Követtség küldettétvén, nyilatkoztassék ki ő Felsége előtt, hogy a' Cortesek úgy vélekednek, hogy a' mostani Ministerium nem bír ele-gendő Morális Erővel, arra, hogy a' nem-zetnek kormányoztatását igazgassa, 's a' Thrónus' méltóságának és elsőégi jusai-nak tiszteltetést szerezzen; 's reménlik a' Cortesek, hogy Király ő Felsége a maga Hatalmával élvén olly eszközt fog elé-venni, mellyeket az Ország' álla-potja illy parancsoló módon megkíván.“ — Gondolják, hogy a' Corteseknek ezen határozására, melly a' Királynak illy cze-

rimoniával fog által adattatni, azonnal változás fog a' Ministeriumban történni.

„Az alatt, így szól egy Madridi tudósító, míg a' fő városban a' dolgok eképpen folyanak, a' tartományokban csaknem lerajzolhatatlan zürzavar uralkodik. Andalusiában a' Liberális rész kapott hatalomra, az Országnek másik szegelyében pedig a' Constitúció' ellenségei kaptak erőre; a' Constitúziós oszlop sok városokban kidöntetett, 's az Orzágló kormányt a' Papok vették magokhoz; 's az Orzáglószék semmi eszközöket nem veszen elé ezen rendetlenségeknek elfordítására. A' részek között uralkodó feszültség a' néphez is bekapván, úgy látszik, hogy az egész társasági öszszecsatulódás meg akar oszlani. A' katonaság csak a' helybeli Tisztviselői Karok' hajlandóságainak engedelmeskedik, a' mellyek magoknak mindennütt Juntákat formálván, határtalan hatalommal uralkodnak a' tartományokban.

Jóniai Szigetek.

Az ezen szigeteken lévő Anglus Fő Biztos 's a' Közép tengeren lévő Anglus tengeri erő Fő Kommandánsa Zante szigetén egy megdicsérő Proklamátziót hirdettetett ki Nov. 14-dikén, melly által azért való megelégedését nyilatkoztatja ki, hogy ezen szigetnek lakosai magokat a' fegyverből kivetkeztetni legkissebb ellentállás nélkül megengedték. Adám Fridrik nevű General-Májort is magasztalja, hogy ezen reá bizott fontos munkát okosan végrehajtotta. Azonban nem csak azt megengedte, hogy a' nemesség ezután is fegyvert hordozhasson, hanem azt is hogy 1000 puskák az olly lakosok között kiosztassanak, a' kik magokat mind ez ideig csendesen viselték. A' lakosoknak jó magokviseletétől függesztetik-fel, hogy idővel többre is kiterjesztődjék ezen engedelem.

Francia Ország.

A' Francia Ujságlevelekben egy nagyon nevezetes törvényes eset beszéltek elé, a' melly még 25 esztendő előtt történt, 's most ismét felelevenült. A' történet lehető rövidséggel ennyiben áll. Példátlan megcsalattatás okozta 25 esztendőnek előtte, hogy egy egészen ártatlan ember, egy bünösért megöletett. Az ártatlannak neve Lesurque József. Donai városában született. Becsületes asszonyt vett feleségül. Valami 10,000 Frankot érő vagyonnal birt. Becsületesen viselvén magát, hazájafijai közönségesen szerették 's becsülték. Harminczhárom esztendő korában egész házanépével Párisba ment, hogy gyermekeit neveltesse, 's 1500 Frankos szállást fogadván, azt kifestette. Valami Guesno nevű ember esmerősse volt, kinek pénzt is adott költsön. Ezen Guesno öt reggeli falatozásra hívta magához. A' Guesno' szállása valami Richard nevű embernél volt, a' ki hasonlóképpen Donaiben született. Ez egy pazérló ember volt. A' reggeli falatozáson ez is jelen volt. Az alatt valami Courriol nevű ember is bement hozzájuk. Azelőtt kevés napokkal történt vala, hogy a' Lyoni postakurir az országúton kiprédáltatott 's meggyilkoltatott, 's úgy jött ki a' dolog, hogy Courriol volt az egyik gyilkos, 's ötet éppen azon vendégfogadóban fogták-el, a' hol Guesno lakott, 's azért ezen utolsónak írásait is elvették, hanem azokban a' cselekedetnek semmi jelentőségeire nem találván, Guesnónak megengedték, hogy írásait a' Politziától, elvihesse. Azonban a' Lesurque szerencsétlenségére, történt, hogy ő ezen napon találkozott valakivel, ki azt kívánta tőle, hogy ötet a' Politziai Cancellariához kísérelje-el. Lesurque ezt megcselekedte. A' Can-

cellariában éppen a' Kurir meggyilkoltatását tárgyzó vizsgálódás folytattatott, a' hol több tanuk voltak öszszegyülekezve. Egy másik nagy szerencsétlensége Lesurquének a' volt, hogy a' gyilkosok közül egyikhez nagyon hasonlított, ez egyet kivévén, hogy Lesurquének szöke, a' gyilkosnak pedig gestenye-szín haja volt, de végre kijött a' perlekedési Aktákból, hogy az említett gyilkos azon napon, mellyen a' gyilkosság történt, hogy magát annál inkább eltitkolhassa, szöke parókát tett-fel. Két tanuknak Lesurque azonnal szemekbe tűnvén, a' vizsgálódó Birónak ötet, mint gyilkost azonnal bementették: tehát ő Guesnóval egygyütt ott helyben elfogattatott. A' per elkezdődött; a' két tanuk megmaradtak a' tett bizonyosság mellett; Guesnó, az Alibit kétségbe hozhatatlanul megmutatta; Lesurque is iparkodott így tenni; két Párisban esmeretes derék Festőket hivatott elé, kik azt a' vallást tették, hogy a' gyilkosságnak egész napját Lesurquevel töltötték-el. Hasonlót vallotak róla azon munkások is, kik azon napon az ő szobája festése mellett foglalatostkodtak; 24 tanuk érkeztek nagyobbára Donauból is, kik mind azt a' vallást tették felöle, hogy míg ott lakott, magát mindenkor becsületesen viselte. Eléadatott még ártatlanságának megmutatására valami drágakövekkel kereskedő boltos is, ki a' maga jegyzőkönyvéből mutatta-meg, hogy Lesurque ezen napon tőle néhány drágaságokat vásárlott: hanem a' Lesurque újabb szerencsétlenségére a' dátumon igazítás vétetett észre. A' gyilkosság Floreal' 8-dikán történt volt, a' kereskedőnek könyvében pedig 9-czes számból 8-czast csináltak volt. Ezen váratlan körülményes egészen elnyomta Lesurquet. Ez által az Itélőbirák' elméje egészen elfogattatott, a' kik már most telyesen hitték,

hogy a' több tanuk, kik a' Lesurque' pártját fogták; az ő familiája által pénzelvétettettek arra, hogy néki pártját fogják, 's ötet Courriollal együtt azonnal halálra ítélték. Azonban alig mondatott - ki az ítélet, hogy Courriol, ki a' gyilkosságot mind ez ideig tagadta, olly vallást tett, hogy Lesurque ártatlan; 's megmagyarázta, hogy csak annak a' Lesurque és a' valóságos gyilkos közt, kinek neve Dudon, találtató nagy hasonlatosság okozza a' tévedést; az az, hogy csak a' Dudon és Lesurque ábrázati és testi alkatásbéli hasonlatosságok csalta-meg a' két tanúkat. Végre megmondta Courriol, hogy mivel néki már minden esetben meg kell halni, tartozik halála előtt az Isten és igazság előtt kinyilatkoztatni, hogy Lesurque ártatlan hal-meg. Valami aszszonyember, kinek Courriol lakott, hasonló módon beszélt a' Lesurque' ártatlansága felől. — (A' többi következik).

Törökbirodalom.

A' Londoni Ministeri Kurir hevesen kikelt újabb leveleiben a' Görögök ellen a' Tripoliczai történetekért: —

„A' Navarin és Tripolicza' elfoglaltatásáról sok fele tudósítások bocsátattak a' közönség' elejébe. Az elsőről bizonyos az, hogy az a' Görögöknek rendes Capitulatzió szerént adatott által, de a' melly azonnal megrontatván, 3000 emberek, férjfiak, aszszonyok, és gyermekek, gyilkosan öletettek-meg. Remélhető, hogy az ezen alkalmatossággal elkövetett kegyetlenségek nagyitva hirteltettek-el: hanem a' mi a' Tripoliczánál történt dolgokról való tudósításokat illeti, ezek, fájdalom olly kútfőből vették származásokat, hogy kétségbe se lehet őket hoznunk.

(A' többi következik.)

B é c s.

Ö Cs. K. Felségének atyai gondoskodása a' szemek' nyavalyáiban sinlődő szegényekre is kiterjedvén, Tek. Tudós Szabó János, Tállyán praktizáló Orvos Doctor Urat, a' szemek' nyavalyáinak Mesterét, az Orvosi Tudomány' minden részeiben szerzett 's Külső Országokon utazásával nagy haszonnal öregbített ismeretére, különösen pedig a' szemek nyavalyáinak megismérésében 's gyógyításában bőven bebizonyított Tudományára, példás életére, 's szorgalmatosságára nézve, Magyar Ország' Szemorvosává kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

Azon 37,500,000 Conv. forintokból álló Költsönözésnek, a' melly 1821ben Parish Dávid 's Rothschild M. A. Uraknál 's a' fijkánál nyittatott-ki, sors-vonás által való visszafizetése, ezen 1822dik esztendőben elkezdődött. Az első versbéli sorsvonások Januárius' 2, 3, 's 4dik napjain mentek véghez, 's a' nagyobb nyereségek lefelé az 1000 forintig ezek voltak hasonlóképpen Conv. pénzben:

A'	9,628	szám nyert	150,000	frt.
A'	108,561	—	75,000	
A'	87,140	—	35,000	
A'	63,230	—	18,000	
A'	106,462	—	12,000	
A'	108,082	—	12,000	
Az	5,323	—	6000	
A'	47,062	—	6000	
A'	148,082	—	6000	
A'	23,830	—	3000	
A'	42,962	—	3000	
A'	43,857	—	3000	
A'	106,419	—	3000	
A'	110,109	—	3000	
A'	126,361	—	3000	
A'	60,934	—	2000	
A'	79,119	—	2000	
A'	107,074	—	2000	

A'	107,711	—	—	2000
A'	113,425	—	—	2000
A'	122,594	—	—	2000
A'	123,397	—	—	2000
A'	137,122	—	—	2000
A'	59,183	—	—	2000
A'	9,539	—	—	1500
A'	12,126	—	—	1500
A'	30,623	—	—	1500
A'	39,483	—	—	1500
Az	51,920	—	—	1500
A'	67,779	—	—	1500
A'	80,320	—	—	1500
A'	125,067	—	—	1500
A'	14,629	—	—	1500
A'	44,165	—	—	1500
A'	108,006	—	—	1500
A'	109,651	—	—	1500
A'	39,933	—	—	1000
A'	43,134	—	—	1000
A'	48,263	—	—	1000
Az	58,823	—	—	1000
Az	59,328	—	—	1000
A'	61,893	—	—	1000
A'	63,322	—	—	1000
A'	71,136	—	—	1000
A'	72,863	—	—	1000
A'	80,109	—	—	1000
A	115,949	—	—	1000
A'	128,748	—	—	1000
A'	148,598	—	—	1000
A'	36,373	—	—	1000
Az	56,231	—	—	1000
A'	118,664	—	—	1000
A'	125,571	—	—	1000
A'	143,335	—	—	1000 fr.

Jan. 10d. Bécsben, a' Státuspapirósainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. P. 74 $\frac{7}{16}$; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 f. C. P-ért $110 \frac{1}{4}$; Ugyan az 1821ről 100 ftért C. P-ben $93 \frac{3}{8}$; Bizonyítás

1821d. költsönről 100 ftért C. P.-ben 93
3/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2
pCtmal 35 3/3. 100 Conv. Pénz 249 7/8
f. V. Czban. — 1 Bank-Aktzia 639 1/6 f.
C. P. —

Magyar Ország.

Ferdinand Kir. Fő Herczeg, Ma-
gyar Országí Fő Hadi Kormányozó, Dec.
31d. estve több hónapi távolléte után Bu-
dára szérencsésen megérkezett.

Pesten Tek. Eger-Farnosi Kan-
dó József Úr a' Fő Méltóságú Grassal-
kovichs Herczeg Jussainak Igazgatója,
hoszasz ketegeskedése után, életének 66
dik esztendejében Dec. 24d. meghalt.

Árván, Dec. 19d. 1821. Tek. Do-
manoveczi és Lestinei Idösb Zmeskál
József Ur, T. N. Árva Vármegyének Má-
sodik Al-Ispánja, több T. N. Vármegyék'
Tábla-Bírája, szélütésben megholt. Teste
Dec. 22d. Alsó-Kubinban a' Familia sir-
boltjába tétetett.

Hazafi Óhajtás.

Az igaz érdemű Kovachich Úr után
említetik a' Tudom. Gyüjt. 1821. eszt. II
Kötetének 124 lapján, hogy Garán-Szent-
Benedeki Templomban, 1427. esztendőben
per Magistrum Thomam picto-
rem de Kolosvár festett Oltárkép áll.
Ugyan ott említetik Fuchs-Hoffer Úr után,
hogy a' Magyar dicsőségre nézve azon
gyászos Mohácsi ütközet, az akkori korban
festetve, ugyan a' Garán-Szent-Benedeki
Templomban találtatik. A' művészi leje-
sebb tárgyaknak, a' történt dolgok, az
idők' korai, és így a' Nemzeti létel' kifej-
ződésének legfőbb pontú minéműségére
minő nyomos befolyásaik légyenek, a' Tu-
dományi műveltségben előbbre-haladtak
előtt, eléggé ismeretes; buzgó hazafi in-
dulat vezérli e' rendeimet író tollamat, és
kedves Nemzetem előtt kinyilatkoztatom

azon óhajtásomat, melly szerint találko-
zék annak tisztelt kebléből olly széplelkű
és jóézésű, ki ezen két rendbeli festéseit
a' régi Honnyi kornak, remek-ecset által
lemásoltatván, helyheztesse a' Magyar'
Nemzeti Kincs' nagybecsű Tárházába, a
Pesti Nemzeti Muzeuumba. Magyarhoz Ma-
gyar dicsőség' arányából szóllok, és azon
évben, mikor a' nagy Festetich' és Szé-
cheni' dicsőült Lelkeik még hev párában
lebegnek körülünk: és nem hathatósan
élesztő ösztönök e' azon széplelkű áldozat-
ok, mellyeket Erdély' Udvari-Cancellár-
ja Gróf Teleky Sámuel ö Exc. ja és néhai
Tudós Püspöke Gróf Batthyáni Ignác nyuj-
tának a' Hazának? Krüchten Jó'sef Úr
után tehát óhajtom, hogy ezen régi Ma-
gyar kornak emlékezetes művei úgy be-
csültesse nek-meg, mint az ollyasokat Nem-
zetiségekre figyelmetes más Nemzetek meg-
becsülni szokták.

Ezen óhajtásomnál el nem hallgatha-
tom abbeli régi szíves vágyásomat is em-
líteni, hogy az illető Fő-Kormánytól mind
két testvér Magyar Haza' Püspöki Megyé-
ikben tétetne olly' arányos Rendelés, melly-
nek következéséül a' Megyékbeli Mélt. Püs-
pökök szabják pontos kötelességül Tiszt.
Plebánussaiknak, hogy azok közül kiki a'
helybeli Templomok eránt minden emlé-
kezetes dolgokat kikeresvén, jegyezze-fel
szorgalmatosan, mint p. o.

a) A' Templom' építésének idejét,
ki építette, és fundálta azt? és ki volt az
építőmestere?

b) Micsoda nevezetes Oltárképek ta-
láltatnak abban? ki által és mikor festet-
tek? ugyan ezt értve az Egyházi készüle-
tekről és Szent Edényekről is.

c) Azon Templomban minő nevezete-
tes Emberek kereszteltettek, eskettettek,
és temettettek? 's mikor?

d) Harangjain, bejárásánál, bolto-

zatjain, vagy akárhol is a' Templomban, vagy kerületében micsoda emlékirások találhatnak? és több ilyenek Tudományos ízlésű figyelemmel feljegyeztetvén, a' Mélt. Püspökök által Magyar Országban a' Fels. Kir. Helytartó Tanácsnak, Erdélyben, a' Fels. Kir. Fő Korm. Tanácsnak küldesenek-bé: hol is arra kinevezendő Biztoság által az emlékezetre méltók rendbeszedetvén, egy példányba helyheztesenek a' Pesti Nemzeti Muzeumba, másba, minden Káptalan leveles-tárába a' szerint, mint az emlékezetes feljegyzések, mellyik Káptalanhoz tartozó Megyékben találtattak? Ebből, az elenyészett időkről a' jelenvaló és jövőendő korra nevezetes befolyású Hisztoriai kincs fog csalhatatlanul egybekerülni. Bécs, Januáriusban 1822.

Cseréy, Fő-Strázsa-Mester.

L i t e r a t u r a.

▲ legszükségesebb Tudományoknak Veleje, a' szép Tudományokat Kedvelőknek számokra. Funke Német Originalissából magyarosított, és némelly Tzikkelyeiben meg bővítettett s magyaráztatott Bachich Jó sef által. Három Réz-(Kő)táblákkal. Po'sonyban, Weber Simon Péter és Fijának betűivel. 1821. 8dret 331 lap. 9 lap. Előfizetők Lajstroma; 2 lap. Előjáró-Beszéd; 2 lap Foglalat.

Jelenvaló Munka eredetképpen (több ízben került már ki a' sajtó alól: s ez nyilvánosságos jele annak, hogy Közhasznúsága megismertetett. Nagy köszönetet érdemel tehát a' Tudós Fordító a' Magyar Literatura minden Barátitól, de különösen a' Tanuló Ifjúsagtól, mindazért hogy hasznos munkával gazdagította Nemzeti Lite-

raturánkat; mind, hogy értelmes magyarsággal írt, 's a' mesterszavaknak kitételeikben is több egészen új szavakkal élt.

Bővebb ismertetés végett méltónak tartjuk a' Munka' foglalatját közölni.

Az I. Rész magában foglalja azon Tudományokat, mellyeknek czéljok és okaik a' kívülünk lévő dolgok, 's a' mellyeknek lételekre az embereknek semmi befolyások nem volt.

I. A' Földnek természeti Leírása. (Physica Geographia).

II. A' Természet Tudománya. (Physica).

III. A' Természet Leírása. (Historia Naturalis).

A' szoptató állatok; a' Madarak; az Amphibiumok; a' Halak; a' Bókok és Bogarak (Insectumok); a' Férgék; a' Növények; az Ásványok.

IV. A' csillagos ég' esmérete (Astronomia).

A' II. Rész tárgyazza azon Tudományokat, mellyek egyenesen az emberi nemet illetik, 's nagyobb részint attól is eredtek.

I. Az emberről való Tudomány (Anthropologia).

A' test Tudománya; a' Lélek Tudománya.

II. A' Gondolkodás Tudománya (Logica).

Az akarat Tudománya; az Igazok, vagy is Jussok Tudománya; a' Virtus Tudománya; a' Religió vagy Vallás Tudománya.

III. A' Művek Tudománya (Technologia) — Ez a' szép mező még parlagban hever Hazánkban, 's igen méltó, hogy iránta honni Tudósaik több figyelemmel legyenek.

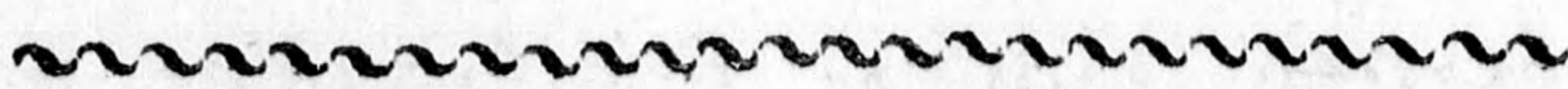
A' mezei gazdálkodás; az Ásványok mivélése; a' Kézi-művek.

IV. A' föld színe' leírása (Politica Geographia).

A' Tengerek; Európa; Ásia; Afrika; Amérika; Australia (vagy Déli-India).

V. A' Történetek Tudománya (Historia).

Teljes reménységünk van az iránt, hogy az érdeemes Kiadónak abbéli hazafijúi szíves kívánsága, hogy munkája olly jó szívvel fogadtassék a' mint azt írta, bizonyosan bé fog telni.

A' MAGYAR GÁRDÁRA.

Mennyei szüz Geniusz mosolyog rám, 's szelleme ihlet
Itt', az hol hajdon új Aganippe fakadt.

Érzem, az istenített Báróczynk' lelke az! a' melly

Itten fejlődvén szép kora' napjaiban,

A' nagy olympi tetön fellengett aetheri szárnyán,

'S tündérképekben szorta - le kellemeit.

E' gyönyörű példára, hazánk szent lánggra kilobbant!

'S Thesszali lelkesedés lengte - körül ligetink'. —

Boldogok! a' kiknek megfényesedik kerek arcok,

Hosszasb és sikeres ittmulatások alatt.

Boldogok a' mostan ragyogó Tagok, angyali Ifjak,

A' kiket óhajt a' nemzeti csók 's köszönet.

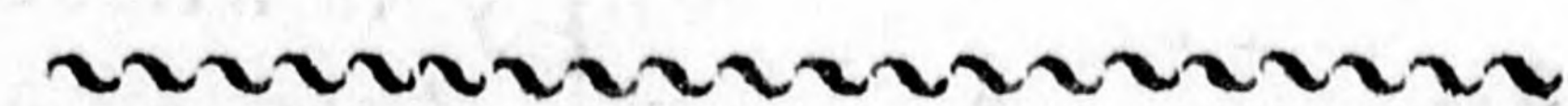
E D D I R E.

Szépséged', vagyonod', 's születésedet, Eddi, ne hánjad.

Ennyi hiúságért Jó soha sem szeretend.

Nyerni valót igyekezz, „élted' szenteljed az észnek

'S erkölcsnek: téged' Bölcsék imádnak ezért.

TORKOSI, ELÖLÜLŐ.

Csendet, Urak, csendet! nagy zúgás van: ma leörlött

Tíz perből eggy szót értni, alig lehet.

Ponori Thewrewk József.

Felelő Redaktor: Albisi Pánczél Dániel.

Nyomtató: Nemes Hirschfeldi Stöckholzer Felix. (Im Müllerschen-Gebäude Nr. 648).